

PB-16080002030304

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

May / June - 2018

Human Resource Management

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ માનવ સંસાધન સંચાલનની પ્રકૃતિ, હેતુઓ અને તેની સુસંગતતા વિશે હાલના સંજોગોમાં વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૨૦

અથવા

- ૧ “માનવ સંસાધન આજ કરતાં વધુ અનિવાર્ય ક્યારેય નહોતું.” વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. ૨૦
- ૨ માનવ સંસાધન આયોજનના અવરોધો સમજાવો અને અસરકારક આયોજન માટે આવશ્યક બાબતો જણાવો. ૨૦

અથવા

- ૨ માનવ સંસાધન આયોજનની પ્રક્રિયાની વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૨૦
- ૩ ભરતી પ્રક્રિયાના પગલાંની ચર્ચા કરો તમે ભરતીના આંતરિક અને બાહ્ય સ્ત્રોતોનું કેવી રીતે સમાધાન કરશો ? ૧૫

અથવા

- ૩ “કામગીરી મૂલ્યાંકન એ માત્ર મૂલ્યાંકન માટે જ નથી પરંતુ એ કામગીરીની સિદ્ધિ અને સુધારણા માટે છે.” સમજાવો. ૧૫
- ૪ ફરિયાદ નિરાકરણ કેવી રીતે થાય છે ? ફરિયાદ નિવારણની પ્રક્રિયાને સમજાવો. ૧૫

અથવા

- ૪ વેતન અને પગાર ગણતરીની પદ્ધતિ અંગે વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૫

ENGLISH VERSION

- 1 Elaborate about the nature and objectives of Human Resource Management and its relevance in present scenario. **20**

OR

- 1 "Human Resources have never been more indispensable than today". Explain in detail. **20**

- 2 Explain the barriers of Human Resource Planning. Bring out the requisites for effective planning. **20**

OR

- 2 Discuss in detail the process of Human Resource Planning. **20**

- 3 Discuss the steps of recruitment process. How will you reconcile the internal and external sources of recruitment ? **15**

OR

- 3 "Performance appraisal is not only for appraisal but is for achievement and improvement of performance". Explain. **15**

- 4 How is grievance redressed? Explain the grievance redressal procedure. **15**

OR

- 4 Discuss in detail the methods of wage and salary calculations. **15**